

Jesaja 53:9-10

Hij heeft Zijn graf aan de goddeloozen blootgesteld, en Zijn dood aan de rijken; hoewel Hij geen misdaad begaan had en geen bedrog in Zijn mond werd gevonden. Evenwel heeft de Heere Hem met krankheid willen bedroeven; en wanneer Hij Zijn ziel zal gegeven hebben tot genoegdoening voor de zonde, zal Hij zaad zien van langen duur en het welbehagen Gods zal door Zijne hand gelukkiglijk voortgaan.¹⁾

De profeet gaat hier verder met de leer, die wij reeds hebben beschouwd, nl. dat er zoo'n vijandschap was tusschen God en ons, dat er geen middel geweest is om Zijn toorn te stillen, tenzij Jezus Christus tot den einde toe verantwoording had gedaan. Want naarmate Gods Zoon meer heeft geleden, kunnen wij daaruit afleiden, hoe afschuwelijk onze zonden zijn en welk een afschuw God ervan heeft, aangezien (gelijk wij hebben gezegd en weldra nog zal herhaald worden) er niets overtolligs of onnut is in den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus. En naarmate Hij zwaarlijk is bedroefd, heeft Hij alzoo ons eenerzijds Zijn oneindige goedheid betuigd en de liefde die Hij ons toedroeg, maar ook moeten wij beschouwen, wat onze ongerechtigheden voor God verdienen.

Nu wordt hier gezegd, boven hetgeen reeds was meegedeeld, dat onze Heere Jezus Christus is blootgesteld geweest aan allerlei spotternijen en smadingen der goddeloozen, en dat zij daarin hun triump hebben gevierd; want door dit woord *g r a f* heeft de profeet zonder twijfel willen uitdrukken, dat Jezus Christus aan allen smaad onderworpen is geweest, en dat God Hem als 't ware voor een tijd heeft willen overgeven aan alle willekeur van menschen om Hem te hoonen, gelijk het ons in de geschiedenis van het Evangelie wordt

¹⁾ Calv. Opera XXXV, 648—661. Vertaling van Calvijn.

voorgehouden. Want niet alleen is Jezus Christus gekruisigd, maar allen hebben de tong tegen Hem uitgestoken en hebben hun spotwoorden er uitgegooid, en zelfs hebben zij Hem tot vertwijfelens toe verontrust, zooveel maar mogelijk was. En dat was ook reeds gezegd in Psalm 22, dat de meest slechten en de ergste schelmen hun tong tegen Hem moesten uitsteken. En wij hooren ook hun praatjes: Anderen heeft Hij verlost, dat Hij nu Zichzelf verlosse, als Hij kan; en: waartoe roept Hij Zijn God aan? men zal eens zien, of Hij Hem zoozeer bemint. Ziet dan, hoe onze Heere Jezus Christus door de boosdoeners is gegriefd en de menschen tegen Hem in alle woede zijn uitgevaren. En dat, opdat wij bij God zulk een genade konden verkrijgen, dat al onze schande wordt bedekt, en dat, ook als Satan ons aanklaagt en iets heeft, niettemin alles, wat ons zou kunnen beschamen, begraven wordt. Naardien dan onze Heere Jezus Christus zoo alle blaam en smaad heeft willen verduren, is zulks, opdat al onze schanddaden voor God mogen worden bedekt en niet meer gedacht worden.

Wanneer de profeet hier van de rijken spreekt, is het, alsof hij de grootste geweldenaars noemde, en zulken, die bovenmate den teugel vieren. Want wij weten, dat, als de menschen in aanzien zijn en rijk, zij zich doen vreezen en duchten en altijd van hun macht misbruik maken. Men zal er al heel weinigen vinden, die zich zelf in soberheid en matigheid gedragen en menschelijk zijn, wanneer zij het middel hebben om kwaad te doen. Wat de armen betreft, hoewel zij van binnen veel trotschheid kunnen hebben, toch worden zij met kracht weerhouden, en zoo zal men het kwaad, dat verborgen is, niet merken. Maar de rijken en zij die wat bezitten, springen uit den band en het dunkt hun, dat alles hun geoorloofd zal zijn. Kortom, de profeet heeft willen zeggen, dat onze Heere Jezus Christus als overgegeven is geweest in de handen der menschen, opdat Hij zoo schandelijk behandeld werd, dat men zich niet verwaardigde Hem nog tot de meest verachtelijken te rekenen, maar dat Hij als een aardworm was en alle spotternijen tegen Hem gericht werden. Ziedaar in hoofdzaak, wat in dit eerste tekstdeel wordt behandeld.

Nu voegt de profeet er meteen aan toe, d a t H i j n i e t t e m i n g e e n m i s d r i j f b e g a a n h a d, om aan te toonen, dat Gods Zoon, persoonlijk onschuldig zijnde, al onze lasten, waarmee wij overstelpt waren, heeft willen aannemen. Want er zal geen sterfelijk schepsel gevonden worden, dat kan verdragen, wat ge-

dragen en geleden is door onzen Heere Jezus Christus. En zoo verklaart de profeet ons opnieuw, dat het niet geweest is wegens Zijn wangedrag noch omdat Hij zelf in iets schuldig was, wanneer de menschen zoo vijandig en wreed jegens Hem zijn geweest en alle geweld tegen Hem hebben uitgeoefend; maar dat dit om onzentwil geweest is. En inderdaad, als wij het leven van onzen Heere Jezus Christus gadeslaan, zal niemand eenige aanleiding vinden om het op Hem toe te leggen. Weliswaar zeggen de Overpriesters tegen Pilatus, dat, als Hij geen kwaaddoener was geweest, zij Hem niet voor hem hadden gebracht. Maar wanneer men naar de misdaden van Jezus Christus een onderzoek instelt, dan vindt men, dat Hij iedereen goed gedaan heeft; want Hij heeft blinden het licht gegeven, Hij heeft kreupelen doen wandelen, Hij heeft de zieken genezen, Hij heeft de dooden opgewekt, Hij heeft het uitgehongerde volk gespijzigd; kortom men vindt niets dan dat alle rijkdommen van de goedheid en barmhartigheid Gods in Hem worden ten toon gespreid.

En hoe is Hij dan zoo wreed door de menschen vervolgd? Dat moet wel uit een andere oorzaak voortkomen. Daarom brengt de profeet ons juist bij de zuiverheid van onzen Heere Jezus Christus. Want wij moeten niet meenen, dat de profeet hier eenvoudig Gods Zoon heeft willen rechtvaardigen. Dat zou een al te schraal ding zijn, te zeggen: Ziet, Hij is aan niets schuldig geweest, maar Hij heeft Zich op zoo'n manier gedragen, dat Hij door iedereen moest worden bemind en geëerd. Dat is wel waar, maar deze leer zou te koel zijn, dat onze Heere Jezus Christus zou noodig hebben, verontschuldigd en van alle blaam gezuiverd te worden. De profeet heeft hooger gezien; hij bedoelde beide punten saam te voegen, nl. dat God Zijn eenigen Zoon zoo aan allen laster en aan smaad heeft blootgesteld, en dat Hij niettemin onschuldig geweest is. Als de menschen zich tegen Hem hadden verheven, en het was niet gebeurd door de Voorzienigheid en den Raad Gods, dan zou men ervan zeggen, dat zij door een razernij zijn voortgedreven, en intusschen zouden we de oorzaak niet vinden. Maar hier staat: het komt van de hand des Heeren. Want hoewel de overpriesters en al de Joden in het algemeen en de gerechtsdienaren door den duivel zijn aangepord om tegen onzen Heere Jezus zulke lasteringen als wij lezen in het Evangelie uit te braken, toch hebben zij dit niet gedaan, als God het niet bepaald had, zegt Jesaja. Wij moeten niet op menschen alleen onze aandacht vestigen en zeggen: Zij hebben

dit of dat gedaan. Het is een gericht Gods, als was Hij daar gezeten in Zijn Rechterstoel, en gaf Zijn eenigen Zoon over in de handen van geweldenaars en boosdoeners, en wilde Hij, dat Zijn Zoon daar werd neergeworpen in alle schande, zoodat er geen smaad was, die niet op Hem viel. Als er dus niet slechts gezegd wordt, dat de menschen onzen Heere Jezus Christus niet gespaard hebben maar dat God Zijn Vader het deed (gelijk daarvan ook gesproken wordt in Johannes, dat God de wereld zóó lief heeft gehad, als Hij in den persoon Zijns Zoons heeft willen openbaren, aangezien Hij Hem om onzentwil heeft prijsgegeven aan een zoo bitteren dood) — als wij zóó onzen blik richten, dat wij verstaan, hoe niets aan onzen Heere Jezus Christus is overkomen wat niet door God was bepaald, moet men tot de slotsom komen, dat, indien Jezus Christus onschuldig was (gelijk de waarheid is), onze zonden daar aan den dag zijn getreden, en dat al de smaad en schande, welke Hem is aangedaan, over ons moest komen. Verstaan wij het dan, dat wij verdienen, dat alle schepselen zich wapenen om jegens ons wraak te oefenen, en al hebben zij mond noch tong, toch daar zijn om al onze schande en al onze misdaden zóó bloot te leggen, dat wij, zoowel voor den hemel als voor de aarde, beschaamd staan.

Ziet dan, wat wij allereerst hebben op te merken. Want of God zou willekeurig Zijn eenigen Zoon zoo gefolterd hebben, of wel moet Hij ons toonen, hoe afschuwelijk onze zonden zijn en wat wij hebben verdiend, nl. dat wij aan alle kanten te schande worden gemaakt. Weliswaar kunnen wij niets hoegenaamd uitstaan, en zijn zoo teergevoelig, dat, als men onze eer te na komt, wij oogenblikkelijk er op los zouden willen slaan. Maar dat komt, omdat wij er niet op letten, hoedanigen wij zijn en er niet over oordeelen, of het terecht of ten onrechte is, dat men ons laakt.

Merken wij dan op, dat, hoewel de smaad, welke wij hebben verdiend, in den persoon van onzen Heere Jezus Christus is teniet gedaan, wij toch noodig hebben, dat God ons tot berouw aanspoort, en, als wij niet vrijwillig tot zelfonderzoek willen komen om over ons zelf beschaamd te worden, menschen verwekt, die ons wakker komen maken. En naarmate wij probeeren, ons met ijdele verontschuldigen te bedekken, houde Hij ons onze schande voor, opdat ze bekend moge worden. Paulus rekent onder de vruchten des berouws ook deze, dat wij, denkend aan ons vroeger leven, de oogen neerslaan, zuchten voor God en ons schamen over ons zelf. Maar wie is het, die het doet, nl. in zulk een volkomenheid gelijk behoort?

Veeleer probeeren wij door geveinsdheid onze zonden te vergeten. Maar God wil ze ons weer in herinnering en in rekening brengen, ziende dat wij zoo door uitvluchten ze willen verbergen.

Evenwel moeten wij ook opmerken, dat wij nu komen kunnen, om ons vóór God en Zijn engelen te stellen, verzekerd zijnde, dat onze zonden niet in aanmerking zullen komen en onze schandelijkheden niet zullen worden ontdekt, aangezien Jezus Christus zóó gesmaad is geworden. En zulks niet bij toeval noch omdat de menschen zich iets tegen Hem hebben aangematigd buiten Gods wil om, maar omdat God het alzoó bepaald had en het een gericht des hemels is geweest. Naardien nu onze Heere Jezus rechtvaardig is geweest, moet het wel, dat Hij onze lasten draagt, als Hij zoo geslagen wordt. En zoo moeten wij in de eerste plaats verstaan, dat wij alle schande waardig zijn, en dan, dat wij er niettemin van vrijgesproken zijn, aangezien Hij voor ons heeft betaald, en de genoegdoening ervoor geschied is in Zijn persoon. Ziet dan, waarom en met welk doel hier wordt gesproken van de onschuld en zuiverheid van Gods Zoon. Dit geschiedt niet om eenige verontschuldiging voor Hem aan te voeren, maar om ons te doen gevoelen, hoedanigen wij zijn en waar wij moesten terechtkomen, indien wij niet waren verlost en vrijgekocht.

Verder zegt de profeet, een volkomen en onberispelijke volmaaktheid willende uitdrukken, dat er geen bedrog in Zijn mond gevonden is. Nu moet, gelijk Jakobus zegt, een mensch wel volmaakt zijn, als hem zelfs geen enkel verkeerd woord zal ontsnappen, omdat de tong zoo zwak is als iets. Nu komt het voor, hoewel wij maar al te geneigd zijn tot alle kwaad, dat iemand zijn handen en zijn voeten kan bedwingen en zich in heel zijn leven zoo kan schikken en richten, dat men slechts vreeze Gods en alle deugd aan hem ziet; en toch, zijn tong zal hij niet zóó goed in toom kunnen houden, dat men niet eenige lichtzinnigheid, onbedachtzaamheid, leugen of geveinsdheid daaraan kan opmerken. Maar nu staat er van onzen Heere Jezus, dat bij Hem geen enkel bedrog gevonden is, om aan te toonen, dat Hij in al Zijn doen en al Zijn zeggen een toonbeeld van heiligheid geweest is. Nu is het zeker, dat al de ellenden die wij verduren, vruchten zijn van onze zonden. Want als wij in den staat der rechtheid waren gebleven, waarin God Adam onzen vader gesteld had, zou alle blaam uit de wereld wijken en te niet gedaan worden: het is dus de vrucht der zonde, dat wij een blaam ontvangen. Zoo moeten wij tot de

conclusie komen, dat, aangezien geen enkele vlek, niet de kleinste ter wereld, gevonden is aan onzen Heere Jezus Christus, Hij de straf gedragen heeft, die wij hebben verdiend.

Ziet dan ook, waarom de profeet er bij voegt, dat God Hem heeft willen slaan met zwakheid. Dat woord zwakheid heeft in de Schrift een wijde strekking, want het sluit alle dingen in, welke de menschen verachtelijk maken, zooals wij dat op verschillende plaatsen zien. Als er armoede is, ziekte,achteloosheid of verachting, als er een mensch is die alle gave mist om goed te spreken of goed te handelen, geen houding heeft, alle handigheid mist, dat wordt in de Schrift zwakheid genoemd. Kortom, het dient om weer terug te komen bij hetgeen de profeet had aangestipt, nl. dat onze Heere Jezus als zonder gestalte is geweest en dat men geen voorkomen in Hem gevonden heeft, waarom Hij in eenige achting bij de menschen kon zijn. Niet, dat Hij niet altijd gewisse kenteekenen heeft gehad, om geëerd te worden als de eenige Zoon van God, maar dit is in die mate verdonkerd door hetgeen Hij heeft geleden, dat men Hem zóó zwak heeft gezien, dat er geen kracht meer in Hem was en het er niet op leek dat Hij met eenige aangenaamheid was begiftigd, waarom men Hem zou moeten waardeeren. En zelfs moeten wij ons te binnen brengen wat voorgelezen is, nl. dat Hij getroffen en geslagen is door de hand Gods, dat Hij de vreeselijke angsten van Zijn gericht heeft doorstaan, dat Hij in Zijn lichaam gedragen heeft de verschrikkelijkste kwellingen, en boven dat alles nog, dat Hij door de menschen veracht is geweest, als verdiende Hij nog geen plaats onder de grootste schurken. Ziet dan, hoe de Zoon van God gekastijd is.

Naardien het dan zoo is, moeten wij verstaan, dat, aangezien God Hem niet heeft gespaard, Hij ons van onzen kant gespaard heeft. Intusschen heeft Hij ons daarmee tegelijk aanleiding gegeven om ons te verootmoedigen, opdat wij niet meer het hoofd hoog houden en dat wij niet zullen beweren ons zelf te rechtvaardigen, of wel dat wij onze zonden niet achter den rug werpen, maar er dagelijks aan denken en beschaamd worden, ziende op de betaling, welke er voor gedaan is. Want is het iets gerings? Als daar een ellendige boosdoener was, die allerlei dieverijen en rooverijen bedreven had en er was, nadat hij zijn misdaden bekend had, een koningszoon, die gerechtelijk werd weggeleid om de straf te dragen en de boosdoener werd vrijgesproken en heelemaal ontslagen, zou hij dan zich vroolijk

mogen maken en spotten, wanneer hij zag, dat de zoon des konings moest sterven en in zijn plaats de straf dragen? Nu zijn wij gespaard; ziet, Jezus Christus, Gods eenige Zoon, is gevangen genomen en wij zijn bevrijd; Hij is veroordeeld en wij zijn vrijgesproken; Hij is blootgesteld aan allerlei beschaming en wij zijn in eere gesteld; Hij is neergedaald in de afgronden der hel, en ons is de toegang tot het Koninkrijk der hemelen ontsloten. Wanneer wij dan nu al deze dingen hooren, gaat het dan aan, dat wij voortdommelen, ons zelf behagen en ons zelf vleien in onze misdaden? Daarom moeten wij goed letten op de bedoeling des Heiligen Geestes, en altijd dit woord overdenken, dat God Hem heeft willen kastijden; alsof hij zeggen wilde: wij moeten niet meenen, dat onze Heere Jezus Christus Zich daar in 't wilde weg gesteld heeft, zóó dat de boosdoeners Hem aldus naar hartelust konden plagen. Want zij konden niets zonder den Raad Gods, gelijk ook de heilige Petrus daarover spreekt in de Handelingen, waar hij zegt: God heeft uitgevoerd, wat Zijn hand en Zijn Raad hadden bepaald. Alzoo dan, niet zonder oorzaak brengt de profeet ons altijd weer daarbij, dat wij onze gedachten tot God moeten opheffen en verstaan, dat Hij als Wereld-rechter genoegdoening voor onze zonden en schulden heeft willen nemen in den persoon van Zijn eenigen Zoon, opdat wij ervan vrijgesproken zouden worden; en dat niet zonder oorzaak Jezus Christus zoo ruw geslagen is, opdat wij met opgeheven hoofd zouden kunnen wandelen, en zouden weten, dat God geen herinnering wil houden aan al onze schandelijkheden, die ons als verfoeilijk voor Hem maakten. En wanneer wij dat verstaan hebben, zullen wij veel gewonnen hebben, niet slechts voor een dag, maar voor al den tijd onzes levens. Want in der waarheid is het een leer, waarmee wij zóó moeten werkzaam zijn, dat, ook al dunkt het ons dat wij ze goed verstaan hebben, wij toch niet ophouden, moeite te doen om ons meer en meer daarnaar te voegen.

En daarom ook voegt de profeet, ter meerdere bevestiging, er aan toe, dat Hij Zijn ziel zal geven tot genoegdoening voor de zonde. Dat wil zeggen, dat Jezus Christus Zijn eigen leven niet zal achten ter wille van de verlossing der menschen en den prijs voor hunne zonden en ongerechtigheden. En hier opnieuw stelt de profeet ons de vrijwillige gehoorzaamheid van Gods Zoon voor oogen. Want, gelijk hij gezegd heeft, dat de Vader Hem heeft willen kastijden, zoo zegt hij nu, dat Hij Zijnerzijds Zich vrijwillig daartoe heeft overgegeven, en er niet toe gedwongen is, maar Zich aange-

meld heeft om een waarachtig offer te zijn. Want het is altijd de gewoonte geweest, dat de offers Gode door de menschen werden aangeboden met vrijen wil en toewijding, waarom er staat: Desgelijks heeft ook onze Heere Jezus zich moeten offeren en overgeven in den dood, dien Hij doorstaan heeft. En (zooals gister werd uiteengezet), zonder dat zouden onze weerspannigheden niet voor God goedgeemaakt worden, maar als Hij Zijn ziel heeft gegeven, d.w.z. Zich gereed en bereid betoond heeft de veroordeeling te lijden, die over ons moest komen, ziet, dan kunnen wij in Zijn dood volkomen vertrouwen op zaligheid stellen. En Hij Zelf heeft het ook zoo gezegd bij Johannes. Niemand, zoo zegt Hij, zal Mijn leven van Mij nemen, maar Ik zal het vrijwillig afleggen. Weliswaar is Zijn leven Hem ontnomen, toen Hij is gekruisigd, en wij weten, door welke hardvochtigheid en woede zij gedreven zijn, die Hem kruisigden. Maar toch konden zij niets tegen Hem ondernemen, ook al hadden zij het gewild en zich daarvoor ingespannen, dan voor zoover dat alles gedaan is naar de verordening en het besluit van God den Vader, zooals wij dat reeds hebben verklaard met aanhaling van dit woord uit de Handelingen: Zij hebben slechts gedaan, wat Uwe hand en Uw raad bepaald hadden. Maar daarenboven heeft onze Heere Jezus tevens toegestemd en berust in het vonnis, dat in onze plaats over Hem werd uitgesproken. Zóó heeft Hij Zijn ziel gegeven.

Nu voegt de profeet er met nadruk aan toe: voor de zonde. Dat woord wordt toegepast op alle offeranden, omdat wie eenige zonde had bedreven, als hij vergeving kwam vragen, zijn offer bracht en zich daarboven van zijn zonden ontlastte, alsof hij had betuigd: Ach, mijn God, ik ben vóór U des doods schuldig, ik ben strafbaar; maar nu zou het mij onmogelijk zijn de straf, die ik verdien, te dragen; maar dit is mijn uitkomst, dat ik U vergeving vraag door middel van het offer, dat U hier wordt aangeboden. Daarom noemde men offers ook zonde, nl. in zooverre als de vloek, welken de menschen hadden verdiend en onder welken zij heelemaal zouden neergestort zijn, als 't ware afgeladen en overgebracht werd op een kalf of een schaap of op wat ook geofferd werd. Nu is dat alles geschied onder den schaduwdienst der Wet, en zoo is ook onze Heere Jezus Christus Zonde genoemd, in zoover als Hij onze vervloeking geleden heeft, opdat wij door God Zijn Vader zouden gezegend worden.

En laten we niet denken, dat dit tekort doet aan Zijn Majesteit.

Veeleer verdient Hij te meer door ons grootgemaakt te worden. Zoo spreekt Paulus er ook over in II Corinthen, als hij zegt, dat Degene Die niet wist wat zonde was, zonde voor ons gemaakt is, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem. Zonder twijfel heeft de heilige Paulus daar willen aangeven de vrucht van den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus, gelijk hier door den profeet wordt aangewezen. Ziet dan Jezus Christus, Die onschuldig is, zonder vlek of smet. Aangezien het alzoo is, moet Hij wel eens anders last hebben gedragen. En Hij heeft dien zóó gedragen, dat Hij zonde gemaakt is, d.w.z.: Hij heeft onze vervloeking gedragen. En waarom? Opdat wij nu gerechtigheid zouden hebben, die voor God bestaan kan. Want de gehoorzaamheid van onzen Heere Jezus Christus is als een mantel, die al onze ongerechtigheden bedekt; en Zijn bloed is verder onze reiniging, wanneer wij daarin gedompeld worden en er mee bsprengd worden door den Heiligen Geest, gelijk de heilige Petrus daarover spreekt.

Wij zien dus nu, wat hierin vervat is. En ziet daarin ook, hoe wij weer opnieuw, om onze misdaden te verfoeien en een afschrik van ons zelf te hebben, denken moeten, aan wat de Zoon Gods verdragen heeft. Want het is een zoo vreemde zaak, dat wij daardoor in vervoering moeten geraken: dat Hij Die de fontein aller gerechtigheid is, zonde gemaakt is; Hij Die gezegend is en alle dingen heiligt, tot de engelen van het paradijs toe, een vervloeking is gemaakt. Wanneer men zoo spreekt, vinden wij, dat deze zaak hard is en vreemd, en intusschen hebben wij niet de gedachte en de verstandigheid, dit tot eigen onderrichting toe te passen. Want, vermits de Zoon Gods tot daartoe gekomen is, konden wij elders redding vinden? Zeker niet, en wij kunnen gemakkelijk oordeelen, dat er geen mensch was noch engelen noch wat ook, om ons te kunnen helpen, maar dat wij onze toevlucht moesten hebben bij den Zoon Gods.

Des te meer is die duivel (die hier ter dood gebracht is) ¹⁾ Servet, te verfoeien; want hij heeft den Bijbel vervalscht en bezoedeld, toen hij gezegd heeft, dat dit alles geprofeteerd is van Cyrus, een heiden, een afgodendienaar. En zoo heeft hij onzen Heere Jezus Christus beroofd van hetgeen zóó op Hem past, dat, wanneer Jesaja dit als op een schildertij had bevestigd, toen Jezus Christus gekruisigd is,

¹⁾ In 1553.

de zaak zelf niet helderder en duidelijker kon zijn. En die duivel is tot zulk een gruwelijkheid gekomen, dat hij onzen Heere Jezus Christus van al Zijn waardigheid en van Zijn ambt heeft beroofd, en gezegd heeft, dat het op een heiden sloeg, die voor het volk heeft geleden: en zulks, toen hij uit eerzucht en hebzucht heeft gevochten en daarvoor zijn loon heeft gehad. Maar dit is een verschrikkelijke vervalsching van deze schoone profetie. En inderdaad, die beteekenis, welke die ongelukkige uitgevonden heeft, is nooit in het hoofd van een levend schepsel opgekomen. Want hoewel er vele ketters zijn, die geen maat weten te houden bij het verdraaien van de leer der H. Schrift, toch zijn zij dáartoe nooit gekomen. Maar alle teekenen van verwerping moesten wel aan dat ongelukkig creatuur zijn.

Alzoo dan, te meer moeten wij er opmerkzaam op zijn, als de profeet ons brengt bij onzen Heere Jezus Christus, dat dit allereerst is, opdat wij in ons zelf beschaamd mogen worden, en dan, dat wij de onwaardeerbare goedheid van onzen God grootmaken, aangezien Hij gewild heeft dat Zijn eenige Zoon als zondoffer voor ons zou bestemd worden, en onze Heere Jezus Christus dat niet geweigerd heeft, maar, met vergeten van Zichzelf, zulk een zorg heeft gehad voor onze zaligheid, dat Hij tot in schrikkelijke diepten heeft willen afdalen, om al onze vervloeking te dragen.

Ook hebben wij nog hierbij te onthouden, dat er geen ander middel is om ons voor God vrij te maken, tenzij de genoegdoening van het offer, dat eenmaal voor ons is geofferd, naar voren kome. Weliswaar wil de wereld altijd, weet-ik-wat, uitvinden om God te betalen (zooals wij boven reeds gezegd hebben) en wij zien het genoeg bij de papisten, die heel wat beuzelarijen hebben om Gods toorn te stillen. En in feite, zij zeggen, dat wij geen vergeving kunnen krijgen zonder genoegdoening, want, ook al vergeeft God ons uit vrije goedheid de schuld, toch blijft de stráf, totdat een ieder zich daarvan heeft gekweten. Daarop juist rust de leer van het vagevuur, want voorzoover wij in dit leven niet kunnen voldoen en er altijd nog een rest of achterstand blijft, moeten wij, zeggen zij, buiten deze wereld de straf dragen, hetgeen dan dienen moet om God te betalen. Dat zijn de leugens en het geraaskal van den Satan, waardoor de arme wereld verleid is geworden. Destemeer nu moeten wij op deze leer acht geven, nl. dat heelemaal gelijk God in de Wet niet had gezegd: Gij zult Mij op zulk een wijze dienen als u zelf zal goeddunken, maar de offeranden ingesteld heeft en de ceremoniën bevolen heeft, welke in de Wet vervat zijn, en men zich daaraan houden moest zonder

eenigen nieuwen dienst of eenig middel uit te vinden om genade te verkrijgen — zoo ook wij ons heden tevreden moeten stellen met den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus, wetend dat dit het eenige middel is, waardoor God ons genadig en goedgunstig zal zijn en door hetwelk ook wij zullen worden ontvangen en door Hem aangenomen. Dat is het voornamelijk, wat de profeet heeft willen uitdrukken.

Nu zegt hij, dat Hij Zijne dagen zal verlengen, en dat Hij een bestendigen levensduur zal hebben, en dat de wil (of het welbehagen) van God door Zijne hand gelukkig zal voortgaan. Hij brengt ons wederom bij de heerlijkheid van onzen Heere Jezus Christus, opdat wij te meer verzekerd zouden worden, dat wij tot Hem kunnen komen. Want als Hij als overwonnene in den dood gebleven was, zouden wij door Zijne genade niet rechtvaardig- en levendgemaakt kunnen worden. Hoe zou de dood, zonder meer, uit zichzelf gerechtigheid aanbrengen? En hoe zou hij ons het leven aanbrengen? Maar aangezien met de offerande Zijns doods de opstanding gepaard gaat, hebben wij nu volkomen vertrouwen. Wij zien, hoe de overwinning over de zonde voor ons is verworven, opdat wij rechtvaardig gerekend worden; en de dood is als te niet gedaan in ons, opdat het leven er heersche.

Weliswaar heeft dit allereerst betrekking op den Zoon Gods, gelijk wij al hebben verklaard, dat Hij overeenkomstig de zwakheid Zijns vleesches gestorven is maar de hemelsche kracht Zijns Heiligen Geestes zich in Zijn opstanding heeft getoond, gelijk Hij ook dit getuigenis geeft: Breekt dezen tempel af, en Ik zal hem in drie dagen weder oprichten. Ziet dan, hoe Gods Zoon, wat Zijn eigen persoon aangaat, lang leven heeft gezien. Want Hij is niet opgestaan om Zich een korten tijd aan de wereld te vertoonen en opnieuw te sterven, maar, na Zich aan Zijne discipelen geopenbaard te hebben, na hen te hebben besteld als getuigen Zijner opstanding, is Hij ten hemel gevaren en heeft Zich ontdaan van alle zwakheid van den menschenlijken staat. Zoo zien wij dan, hoe wij al ons vertrouwen op Hem kunnen gronden, ziende dat Hij alle heerschappij heeft over den dood en dat Hij zelfs den duivel heeft overwonnen en over hem heeft getriomfeerd, zóó zelfs, dat Hij, na Zich ten offer te hebben aangeboden, opgenomen en verhoogd is in deze macht en heerschappij, waarvan we hierboven melding gemaakt hebben.

Intusschen moeten wij ook opmerken, dat dit alles aan heel het

lichaam der Kerk toebehoort, want Jezus Christus wil daarvan niet gescheiden worden. En inderdaad, er staat, d a t H i j z a a d z a l h e b b e n. Weliswaar worden wij broeders van Jezus Christus genoemd, want wij kunnen ook op geen anderen grond kinderen Gods zijn. Hij, Die de geliefde en eenige is, moet ons aannemen en ons zóó met Zich verbinden, dat wij door aanneming ontvangen, wat alleen Hij van nature bezit. Maar dat verhindert niet, dat wij intusschen ook Hem zijn als kinderen, uit Zijn zaad voortgekomen. Want wat is het ware zaad der Kerk? Weliswaar is dat het Woord des Evangelies, zooals Petrus aantoonst. En inderdaad, daarin zien wij bewaarheid, wat wij reeds zagen in hfd. 40, dat het Woord Gods blijft in der eeuwigheid, aangezien wij door het zelve Woord Gods onverderfelijk worden gemaakt, als het in ons gedijt, volgens hetgeen ons gegeven is door de Heiligen Geest. Dat is dus het zaad, waardoor wij wedergeboren worden tot hemelleven. Maar toch moet men komen bij onzen Heere Jezus Christus. Want hoe heeft het Evangelie deze werking en eigenschap, ons te telen om kinderen Gods te zijn? Omdat het bloed van onzen Heere Jezus Christus een waar zaad is geweest om ons levend te maken.

Zoo wordt hier niet zonder oorzaak gezegd, dat Hij e e n z a a d z a l z i e n v a n l a n g e n d u u r. En zoo hebben wij op nieuw te besluiten, dat de weldaad, welke onze Heere in Zijn opstanding heeft verworven, niet voor Hem in 't bijzonder is geweest, maar dat het geweest is om ons er in te doen deelen en ons te roepen tot Zijne gemeenschap, aangezien wij leden Zijns lichaams zijn. Intusschen worden wij vermaand geen greintje leven in ons zelf te zoeken, maar het heelemaal aan te nemen van onzen Heere Jezus Christus. Hoe zal God ons dus voor Zijne kinderen erkennen? Hoe zullen wij een plaats hebben in Zijn Kerk? Hoe zullen wij tot Zijn kudde gerekend worden? Dan moeten wij daarop terugkomen, dat, voor zoover wij gemeenschap hebben met onzen Heere Jezus, God ons tot Zich neemt; dat is onze geboorte, dat is ons eerste begin. Laten de menschen nu maar gaan roemen in hun vrijen wil, waardoor zij meenen voorbereid te worden om Gods genade te ontvangen. Want welken ijver kan degene, die nog niet in den schoot zijner moeder ontvangen is, hebben om zich te doen gelden? Weten wij het dan, aangezien ons begin en onze eerste schepping is, dat wij door Jezus Christus geteeld worden, dat wij niets kunnen en dat niets uit ons eigen vermogen voortkomt, maar dat wij alles hebben uit de vrije goedheid, welke ons in Hem wordt

meegedeeld. Dat is het in hoofdzaak, wat wij hebben te onthouden.

En intusschen wordt ook gezegd, opdat wij te meer begeerte zullen hebben tot Zijn dood en lijden: omdat Hij Zijn ziel voor de zonde (d.w.z. ter genoegdoening of ter offerande) gegeven heeft, zoo zal Hij zaad zien. Want wij toonen wel, dat we alle hope op zaligheid willen uitwisschen, als wij niet Gods goedheid in den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus grootmaken. En inderdaad, zij, die uit trots versmaden te blijven bij Jezus Christus, vermits Hij gekruisigd is, toonen wel, dat zij het oogmerk niet begrijpen, want wat zouden wij daar zonder zijn? Er zou geen Kerk op de wereld zijn, er zou geen zaligheid zijn, kortom er zou geen hoop op heil zijn; wij zouden allen beschaamd zijn, wij zouden allen verloren en verdoemd zijn zonder eenige uitkomst, tenzij voorzoover Jezus Christus Zijn ziel heeft gegeven en ons in dien weg heeft verworven. Daarom ook houdt de Schrift ons zoo dikwijls voor, dat wij voor een zeer duren prijs verkregen zijn. Dat hebben wij dus te onthouden.

Nu staat er ten slotte nog, dat het welbehagen Gods door Zijne hand gelukkiglijk zal voortgaan. Het woord, dat de profeet hier gebruikt, duidt aan een vriendelijke gezindheid en een onverschuldigde gunst. Want het zou niet genoeg zijn, dat onze Heere Jezus Christus den wil Gods uitvoerde; het moet ook zijn een liefdeswil, ten bewijze van Zijn vaderlijke genegenheid. Mozes heeft heel goed Gods wil uitgevoerd bij de bekendmaking der Wet, en intusschen waren daar donderslagen en bliksemen, die iedereen ontzetten; er was slechts dreiging des doods. En waarom? Omdat de Wet slechts toorn kon werken. Het kon niet anders, of de menschen moesten daarbij een schrikkelijke veroordeeling voelen en ontzet worden. Maar er is een andere wil Gods, die Zich geopenbaard heeft in Jezus Christus, nl. dat Hij ons tot Zich heeft willen nemen in Zijn ontferming, en onze zonden heeft willen teniet doen en ons vrijspreken van de verdoemenis, waarin wij lagen. Dat is de eigenlijke beteekenis van dit woord, dat de profeet hier gebruikt, wanneer hij zegt, dat het welbehagen Gods gelukkiglijk zal voortgaan.

Dan wordt nog gesproken van Zijne hand, wat beteekent, dat Jezus Christus dienaar en uitdeeler zijn moet van de genade Gods tot onze zaligheid. Weliswaar zou God ons wel door een ander middel uit den dood kunnen verlossen, maar Hij heeft het niet gewild en het was ook zoo goed niet. Daarom heeft Hij onzen Heere Jezus Christus aangesteld, opdat wij door Hem zouden worden vrijgekocht

en verzoend, kortom, door Hem zouden verkrijgen, wat noodig is tot onze zaligheid.

Komen wij er nu toe, het voornaamste van deze uitspraak saam te voegen. Er staat, dat het welbehagen en de vrije gunst Gods door de hand van Jezus Christus gelukkiglijk zal voortgaan. En waarom spreekt de profeet zoo? Aangezien wij geneigd zijn tot wantrouwen en ook veel beletselen hebben, om ons den moed te doen verliezen, komt de H. Geest ons tegemoet en verklaart ons, dat, hoe het ook zij, de genade Gods tot haar uitwerking zal komen en voltooid zal worden. Hoewel dan de duivel er op zint, te beletten dat de dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus ons winst brengt en vrucht in ons voortbrengt; hoewel wij onzerzijds zoo boos en verkeerd zijn, ons daarvan af te keeren, zoodat het lijkt dat wij ze nutteloos willen maken, toch zal God door Zijn oneindige goedheid de overhand behouden. Kortom, de profeet heeft in deze uitspraak willen zeggen, dat de dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus niet alleen genoegzaam zijn geweest voor de behoudenis der wereld, maar dat God ze zal doen gelden en wij er de vrucht van zullen zien en ze zelf zullen gewaarworden en proefondervindelijk leeren kennen.

Daaruit hebben wij mee te nemen, dat er altoos een Kerk in de wereld zijn zal en dat de duivel wel zal kunnen stoken en alle pogingen doen om Gods gebouw omver te werpen, maar al zij dit zoo, toch moet Jezus Christus hooger komen, en moet de genade, waarvan Hij de bedienaar en uitdeeler is geworden, gedijen en onder de menschen uitgevoerd worden. Dit staat ook in Psalm 2: Waarom verheffen de koningen der aarde zich? En waarom hebben zij samengespannen met de volkeren? Toch moet ten slotte God Zijn Raad volvoeren. Weliswaar zullen zij veel beramen, maar Die in den hemel woont zal hen bespotten, totdat Hij Zijn arm in Zijn toorn openbaart. Alzoo moeten wij dus wel opmerken, dat de Heilige Geest ons hier heeft willen verzekeren, dat de dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus altijd hun uitwerking zullen hebben, opdat Gods Kerk blijve en nooit verwoest worde door de aanvallen, stormen en wervelwinden, welke de vijanden met hun hoofd Satan tegen haar zullen kunnen verwekken. En zelfs is dit woord voorspoedig neergeschreven om te toonen, dat God den lijdensdood van onzen Heere Jezus Christus voorspoedig zal doen zijn, opdat hij meer en meer vruchten voortbrengt. En als het lijkt, dat zij

heelemaal te niet gedaan wordt, zoo zal God haar wederom oprichten en alles overwinnen, wat haar zou kunnen beletten tot haar doel te komen.

En eindelijk moeten wij dit ook toepassen op een ieder van ons en niet twifelen, dat, al laten wij de vleugels hangen en zijn nog gevangen onder de zonde, God ons toch zal verlossen uit de vangenschap waarin wij nu zijn, zal voltooien wat Hij in ons begonnen is en zal verbeteren, wat er nog aan ontbreekt. En hoe? Wij moeten komen bij onzen Heere Jezus Christus, want Hij is het, Die Zijn hand er aan legt, zooals Hem daartoe opdracht gegeven is, en Hij dat ambt van God Zijn Vader heeft ontvangen. Vergenoegen wij er ons dan mee, dat, naardien Hij verordend is tot dienaar onzer zaligheid, er geen enkel gebrek zal zijn, dat niet door Zijn toedoen wordt vervuld, aangezien het zoo besloten is.

Laten wij intusschen ook aandacht schenken aan wat de heilige Paulus nog toevoegt aan het woord, dat wij reeds hebben aangehaald, wat hier wordt aangewezen, opdat wij deelen mogen in de vrucht van den dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus: nl. te hooren naar de boodschap, die ons dagelijks wordt gebracht. Want het zou niet genoeg zijn, dat Jezus Christus in persoon had geleden en dat Hij ons tot een offerande gesteld was, maar wij moeten ervan verzekerd worden door het Evangelie, wij moeten dat getuigenis aannemen en niet twifelen, gerechtigheid in Hem te bezitten, wetend dat Hij genoegdoening voor onze overtredingen heeft aangebracht. En laten wij verder afwachten, dat God Zijn werk door dezen Verlosser voortzet, en het zóó voortzet, dat het strekt om het meer en meer te vermeerderen, totdat Hij het tot het einddoel en tot zijn uitkomst geleid heeft.

Jesaja 53:11

Hij zal den arbeid Zijner ziel zien, en er door verzadigd worden, en Mijn Knecht de Rechtvaardige zal door Zijne kennis er velen rechtvaardig maken, welker ongerechtigheid Hij zal dragen.¹⁾

Hoewel de profeet deze uitspraak er aan toegevoegd heeft om te bevestigen wat hij reeds had gezegd, nl. dat de dood van Gods Zoon niet onnut zou zijn, maar een uitnemende vrucht voor het heil der wereld zou voortbrengen, toch drukt hij zich vollediger uit dan hij tevoren gedaan had. Want in de eerste plaats toont hij ons de liefde, welke Jezus Christus ons heeft toegedragen, zeggende dat Hij verzadigd zal worden uit oorzaak daarvan, dat Hij ons door Zijn dood het eeuwige leven zal hebben verworven, en daarna toont hij in de tweede plaats aan, dat Hij niet alleen in Zijn lichaam maar ook in Zijn ziel zal lijden. Wij weten, dat het woord verzadigen of vergenoegen met een sterk lustgevoel gepaard gaat. Want verschillende dingen zullen voorkomen, die ons heelemaal niet raken, en zoo passeert dat; en ook al zijn ze tot ons nut, daarmee is niet gezegd, dat wij er heelemaal in rusten. Een mensch zal vele dingen kunnen bezitten en toch niet tevreden zijn, want hij heeft mogelijk niet het voornaamste of wel heeft hij niet het geheel. Maar de profeet toont aan, dat de Zoon van God heelemaal tevreden zal zijn — zonder daarbij op Zichzelf te letten — wanneer Hij zien zal, dat Zijn Kerk Hem toegebracht wordt en de arme zondaren getrokken worden uit den vloek, waarin zij waren, om met God verzoend te worden en de erfenis der hemelen te verkrijgen. Kortom, wij zien hier, hoe onze Heere Jezus niet Zijn eigen persoon op het oog heeft, maar vervoerd is van de liefde welke Hij ons toedroeg,

¹⁾ Calv. Opera. XXXV, 661—674.